

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 8.11.2006
KOM(2006) 666 galutinis

**KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI,
EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ
REIKALŲ KOMITETUI BEI REGIONŲ KOMITETUI**

Antrojo išorinio tarpinio programos „Kultūra 2000“ vertinimo ataskaita

**KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI,
EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ
REIKALŲ KOMITETUI BEI REGIONŲ KOMITETUI**

Antrojo išorinio tarpinio programos „Kultūra 2000“ vertinimo ataskaita

TURINYS

1.	Ižanga	4
2.	Išorinio vertinimo aplinkybės	4
3.	Išorinis vertinimas	4
3.1.	Vertinimo sąlygos	4
3.2.	Metodika	4
3.3.	Vertintojo išvados	5
3.3.1.	Finansiniai aspektai	5
3.3.2.	Kasmet skiriamas dėmesys kuriam nors kultūros sektoriui	5
3.3.3.	Europinė pridėtinė vertė	5
3.3.4.	Svarba.....	6
3.3.5.	Efektyvumas ir poveikis.....	6
3.3.6.	Veiksmingumas ir sąnaudų efektyvumas.....	6
3.3.7.	Naudingumas, pridėtinė vertė ir tvarumas	7
4.	Svarbiausios išorinio vertinimo rekomendacijos ir Komisijos pastabos.....	7
5.	Komisijos išvados	9

SANTRAUKA

Programa „Kultūra 2000“ buvo pagrindinis Europos Sąjungos finansavimo ir programavimo dokumentas, skirtas jos kultūrinio bendradarbiavimo veiklai 2000–2006 m. laikotarpiu; jos biudžetas – apie 236 milijonai eurų.

Ši ataskaita yra grindžiama Antruoju tarpiniu programos vertinimu, kurį atliko nepriklausoma konsultacinė bendrovė. Joje pateikiamos svarbiausios konsultacinės bendrovės išvados ir rekomendacijos, taip pat Komisijos požiūris į rekomendacijas.

Vertintojas daro išvadą, kad programos tikslai pasiekti ir ji buvo deramas mechanizmas tiek naujoviškiems, tiek einamiesiems kultūrinio bendradarbiavimo Europoje poreikiams tenkinti. Jis taip pat patvirtino, kad yra reikalinga atskira, specialiai kultūros sektoriui skirta programa, o ne kultūra turi būti įtraukta į kitas programas.

Vertintojo teigimu, programa „Kultūra 2000“ aiškiai užpildomos Europos tarptautinio bendradarbiavimo puoselėjimo spragos ir kartu per naujus arba sustiprintus kultūros veiklos vykdytojų ryšius padedama didesniu mastu plėtoti naują bendradarbiavimą.

Buvo nustatyta, kad programa „Kultūra 2000“ joje dalyvavusioms organizacijoms daugeliu atžvilgių buvo naudinga: įgyta patirties kultūros srityje Europos lygmeniu, padidėjo profesionalumas dėl išugdytų vadybos įgūdžių, aktyvesnis tapo kultūros veiklos vykdytojų dialogas. Verta pažymėti, kad dalyviai atstovavo visoms meno sritims ir buvo iš įvairių rūšių ir įvairaus dydžio organizacijų; pusė paramos gavėjų turėjo mažiau kaip dešimt darbuotojų.

Pasak vertintojo, šie laimėjimai ir europinis programos mastas padėjo stiprinti šalių kultūrinius ryšius, geriau suvokti Europos savitumą ir labiau integruoti naujasias valstybes nares.

Pavyzdžiui, jei nebūtų buvę programos „Kultūra 2000“, pusė respondentų net nebūtų ėmęsi rengti savo projektų. Todėl programa buvo svarbus idėjų katalizatorius.

Taip pat pasiektas aukštas tvarumo lygis. Beveik du trečdaliai apklausoje dalyvavusių respondentų nurodė, kad jie ir toliau palaikys ryšius su jau sudarytomis partnerystėmis. Du trečdaliai respondentų taip pat nurodė, kad jie savo veiklą tęs ir baigę įgyvendinti savo projektus.

Galiausiai vertintojas pateikė keletą rekomendacijų, kurių dauguma jau yra iš dalies ar visiškai įgyvendintos arba bus panaudotos naujojoje programoje „Kultūra“¹, nuo 2007 m. pakeisiančioje programą „Kultūra 2000“. Tai ypač pasakytina apie rekomendacijas dėl būtinumo vadovaujantis aktyvios sklaidos strategija skleisti projektų laimėjimų pažinimą ir rėmimą, kad ir programa, ir pagal ją finansuojami projektai būtų kuo labiau pastebimi. Tik sukūrus labai veiksmingus informacijos sklaidos mechanizmus programos nauda gali būti plačiau prieinama ir plėtojama, ypač atsižvelgiant į tai, kad programa „Kultūra 2000“, kurios biudžetas yra palyginti mažas, nėra didelės apimties programa.

¹ COM(2004) 469 galutinis.

1. IŽANGA

Ši ataskaita pateikiama pagal Sprendimo 626/2004/EB², programą „Kultūra 2000“ pratęsiančio 2005 ir 2006 m., penktosios konstatuojamosios dalies sąlygas. Joje skelbiamas Komisijos požiūris į Antrojo tarpinio programos vertinimo pagrindines išvadas ir rekomendacijas; su vertinimu galima susipažinti toliau nurodytu interneto adresu:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports/index_en.htm

2. IŠORINIO VERTINIMO APLINKYBĖS

Programa „Kultūra 2000“ buvo nustatyta 2000 m. vasario 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu 508/2000/EB³ (toliau – Sprendimas). Ji buvo skirta kultūriniam bendradarbiavimui remti siekiant skatinti bendros Europos tautoms kultūros erdvės plėtrą. Šiuo tikslu Sprendimo 1 straipsnyje yra nustatyti aštuoni konkretūs tikslai.

Paramos yra siekiama trijų tipų veiksmams. 1 veiksmu yra remiami ne mažiau kaip trijų šalių kultūros veiklos vykdytojų⁴ įgyvendinami metiniai projektai, taip pat vertimo projektai nekeliant partnerystės reikalavimų. 2 veiksmu yra remiami daugiamečiai projektai pagal bendradarbiavimo sutartis, kuriuose dalyvauja ne mažiau kaip penkių šalių kultūros veiklos vykdytojai⁵. Galiausiai 3 veiksmu yra skatinami specialūs Europos ir (arba) tarptautiniai kultūros renginiai.

„Kultūra 2000“ yra centralizuota programa, aprėpianti tam tikrą kultūros informacinių punktų (KIP) dalyvaujančiose šalyse tinklą. KIP daugiausia yra atsakingi už programos skatinimą, lengvindami prieigą prie jos ir siedami ją su kultūros sektoriais nacionaliniu lygmeniu.

3. IŠORINIS VERTINIMAS

3.1. Vertinimo sąlygos

Paskelbus kvietimą teikti paraiškas konkursui⁶, vertinimui atlikti buvo atrinkta *Ecotec Research and Consulting Ltd.* Šis vertinimas turėjo pratęsti ir papildyti pirmąjį vertinimą, kurio ataskaita buvo pateikta 2003 m. Taigi šis vertinimas iš esmės aprėpia 1 ir 3 veiksmus 2002–2004 m. ir 2 veiksmą 2000–2001 m.

3.2. Metodika

Taikyta metodika – pokalbiai su Vadybos komiteto nariais, KIP atstovais, ekspertais, projektų vadovais, bendraisiais organizatoriais ir Komisijos darbuotojais. Buvo surengta tikslinė projektų vadovų ir bendrųjų organizatorių elektroninė apklausa, o konkrečių atvejų tyrimas buvo atliktas *in situ*.

² OL L 99, 2004 04 03.

³ OL L 63, 2000 03 10.

⁴ Vienas projekto vadovas, atsakingas už programos koordinavimą, ir ne mažiau kaip du bendrieji organizatoriai.

⁵ Vienas projekto vadovas ir ne mažiau kaip keturi bendrieji organizatoriai.

⁶ Kvietimas teikti paraiškas konkursui Nr. EAC 31/04.

3.3. Vertintojo išvados

Apskritai kalbant, vertintojas padarė išvadą, kad programa „Kultūra 2000“ yra tinkamas mechanizmas kultūrinio bendradarbiavimo Europoje poreikiams tenkinti.

2002–2004 m. laikotarpiu finansavimas buvo skirtas 1072 projektams: finansavimą gavo beveik 40 % 1 veiksmo paraiškų pateikėjų ir 18 % 2 veiksmo paraiškų pateikėjų⁷.

Programoje „Kultūra 2000“ dalyvavo įvairių kultūros sričių, įvairaus dydžio ir teisinio statuso organizacijos (nevyriausybinės organizacijos, nacionalinės kultūros institucijos, vietos valdžios institucijos, privačios įmonės ir kt.). Verta paminėti, kad dauguma finansavimą gavusių kultūros veiklos vykdytojų buvo palyginti nedidelio organizacinio pajėgumo; pusė elektroninės apklausos respondentų turėjo mažiau kaip dešimt darbuotojų, o dauguma iš jų – mažiau kaip šeši.

Vertinant bendradarbiavimo aspektą pažymėtina, kad maždaug dviem trečdaliams projektų įgyvendinti buvo sukurtos naujos partnerystės⁸.

3.3.1. Finansiniai aspektai

Siekiant užtikrinti, kad projektai tikrai būtų įgyvendinami bendradarbiavimo pagrindais, 2001 m. buvo nustatyta 5 % taisyklė, pagal kurią reikalaujama minimalaus projektų vadovų ir bendrųjų organizatorių įnašo į bendrą biudžetą. Vertintojas nerado įrodymų, kad naujųjų valstybių narių (NVN) organizacijos ar smulkūs veiklos vykdytojai (žr. 3.3 punktą) dėl šio reikalavimo būtų buvę atmesti. Kalbant apie NVN, tai galėtų būti aiškinama tuo, kad septyniose iš jų, taip pat Rumunijoje, buvo pasirūpinta atitinkamu valstybiniu arba regioniniu finansavimu. Pasinaudodami šiais fondais, sėkmingi programos „Kultūra 2000“ paraiškų teikėjai gavo nacionalinį arba regioninį bendrą finansavimą. Vertintojas nurodo svarias priežastis reikalauti minimalaus dydžio finansinio įnašo kaip priemonės tvirtam įsipareigojimui užtikrinti⁹.

2004 m. pasikeitė 1 veiksmo projektų finansavimas: nuo 50 % avanso ir 50 % Komisijai patvirtinus galutinę ataskaitą buvo pereita prie 70 % ir 30 % dalinių išmokų mokėjimo. 60 % respondentų manė, kad tai pagerino grynųjų pinigų srautą¹⁰.

3.3.2. Kasmet skiriamas dėmesys kuriam nors kultūros sektoriui

2002 m., 2003 m. ir 2004 m. buvo taikomi metiniai skirtingų kultūros sektorių (vaizduojamųjų menų, scenos menų ir kultūros paveldo) prioritetai. Nei dabartiniame, nei ankstesniame vertinime šiam modeliui nepritariama – bendras požiūris į kultūros sritį aprėpia daugelį sektorių.

3.3.3. Europinė pridėtinė vertė

Daugelis apklaustųjų pabrėžė, kad programa „Kultūra 2000“ yra vienintelis tarptautinio bendradarbiavimo Europoje rėmimo mechanizmas, nes kiekviena šalis turi savo vidaus

⁷ Antrasis tarpinis vertinimas, 3.6 ir 3.9 lentelės.

⁸ Ten pat, 4.7 lentelė.

⁹ Ten pat, 7.1.3 skyrius.

¹⁰ Ten pat, 4.18 lentelė.

prioritetus¹¹. Tad, pasak vertintojo¹², jau pats įvairią patirtį turinčių ir skirtingoms kultūroms atstovaujančių veikėjų subūrimas skatina naujų idėjų atsiradimą ir yra gera paskata toliau bendradarbiauti. Kaip kiti pasiektų rezultatų pavyzdžiai nurodomi sustiprėję kultūriniai šalių ryšiai ir geresnis naujųjų valstybių narių įtraukimas.

3.3.4. Svarba¹³

Pagal pateiktą vertinimą programa „Kultūra 2000“ yra tinkamas pagrindas tiek naujoviškiems, tiek einamiesiems kultūrinio bendradarbiavimo poreikiams tenkinti (98 % respondentų), o kultūros sritys, kurioms ji taikoma¹⁴, deramai atspindi kultūros erdvės pobūdį (97 % respondentų). Plačiai pripažįstama, kad programa yra gerai parengta tikslų ir siekių požiūriu.

Taip pat plačiai pripažįstama, kad yra būtina tam tikra specialiai kultūros sektorių remianti programa (o ne kultūrą įtraukti į kitas programas).

Be to, programa „Kultūra 2000“ akivaizdžiai užpildo tarptautinio bendradarbiavimo Europoje finansavimo, kuriam nėra skirtos nacionalinės arba regioninės finansavimo programos, spragą. Ši programa taip pat padėjo plačiau skatinti naują tarptautinį bendradarbiavimą. Daugelis partnerystės ryšių ir veiklos rūšių išliko ir baigus finansuoti programą „Kultūra 2000“, o kai kuriais atvejais dėl šių ryšių atsirado papildomas tarptautinis bendradarbiavimas, nesusijęs su programa „Kultūra 2000“.

3.3.5. Efektyvumas ir poveikis¹⁵

Jau vien savo buvimu programa „Kultūra 2000“ prisideda prie svarbiausių tikslų – kultūros veiklos vykdytojų bendradarbiavimo, dialogo ir mainų stiprinimo Europoje – įgyvendinimo.

Taip pat galima sakyti, kad Sprendimo 1 straipsnyje nurodyti aštuoni tikslai apskritai buvo pasiekti, kai kurie iš jų didesniu mastu negu kiti, ypač Europos kultūrų ir paveldo pažinimo ugdymo ir Europos kultūrų įvairovės supratimo gerinimo požiūriais.

Vertintojas nustato galimas kliūtis šiems tikslams pasiekti, visų pirma plačių programos užmojų ir jos ribotų išteklių neatitikimą, administracinių ir organizacinių reikalavimų sudėtingumą, informacijos apie galimus partnerius stygių, silpnus kultūros veiklos vykdytojų vadybos įgūdžius, patirties rengti Europos masto projektus stoką ir apskritai išteklių kultūros sektoriuje stygių.

3.3.6. Veiksmingumas ir sąnaudų efektyvumas¹⁶

Apskritai šioje programoje administravimui ir valdymui numatytos lėšos yra gana kuklios. Vertintojas daro išvadą, kad ši aplinkybė, matyt, padėjo didinti atlikimo veiksmingumą. Tačiau jis taip pat mano, kad administravimui skirtos lėšos nebuvo pakankamai panaudotos¹⁷, o daugiau lėšų buvo išleista projektams. Vertintojo nuomone, padidinus administracines lėšas galėtų padidėti veiksmingumas, jeigu jos būtų naudojamos atsakymų paraiškų teikėjams

¹¹ Ten pat, 7.1.5 skyrius.

¹² Ten pat, 7.1.5 skyrius.

¹³ Programos tikslų svarba Europos kultūros sektoriui šiandien.

¹⁴ Vertinamuoju laikotarpiu paraiškos teikėjo buvo prašoma priskirti projektą vienam kultūros sektoriui.

¹⁵ Nustatytų tikslų pasiekimo mastas.

¹⁶ Norimų rezultatų pasiekimo tinkama kaina mastas.

¹⁷ Antrasis išorinis tarpinis vertinimas, 3.4 lentelė.

rengimui tobulinti, aktualių kontaktinių duomenų bazei kurti ir aktyvesnei informacijos sklaidos strategijai įgyvendinti.

Aptardamas padarinius ir rezultatus vertintojas nurodo, kad dėl palyginti nedidelio biudžeto egzistuoja riba, kiek projektų pagal programą „Kultūra 2000“ gali būti remiama. Tačiau kokybė ir pastebimumas yra vertingi dalykai, ir vertintojas galimą kritinį programos *poveikį* pamini kaip tai, ko reikia siekti ir ką reikia išnaudoti.

3.3.7. *Naudingumas, pridėtinė vertė ir tvarumas*¹⁸

Yra įrodymų, kad organizacijoms ir asmenims dalyvavimas programoje „Kultūra 2000“ buvo naudingas daugeliu atžvilgių, būtent: įgyta platesnės patirties kultūros ir dalyvavimo europiniuose projektuose srityse, padidėjo profesionalumas ugdant reikalingus vadybos įgūdžius, padidėjo darbuotojų organizacinis pajėgumas ir kompetencija, pagyvėjo kultūros veiklos vykdytojų dialogas.

Programa „Kultūra 2000“ neabejotinai tapo varomąja jėga: dauguma apklausos respondentų nurodė, kad jei nebūtų buvę programos, jie nebūtų pradėję veikti, bet galbūt dar reikšmingiau yra tai, kad pusė iš jų net nebūtų ėmęsi rengti savo projekto koncepcijos. Todėl programa buvo svarbus idėjų katalizatorius.

20 % projektų vykdytojų pranešė, kad anksčiau jie niekada nebuvo dirbę su savo projekto partneriais, o 50 % – kad anksčiau jie buvo dirbę tik su kai kuriais iš jų. 25 % teigė užmezgę naujus ryšius, o 33 % nurodė, kad jie sustiprino ryšius su kultūros veiklos vykdytojais kitose šalyse. Daugelis apklausos respondentų taip pat nurodė, kad jie koku nors būdu tęs bendradarbiavimo veiklą, o beveik 67 % iš jų teigė, kad palaikys ryšius su sudarytų partnerysčių partneriais.

Pasak vertintojo, vargu ar koks nors kitas dokumentas būtų buvęs naudingesnis, skatinant kultūrinį bendradarbiavimą, negu programa „Kultūra 2000“. Tikslų platumas atveria kelią didelei dalyvių įvairovei, o eksperimentiniams ir naujoviškiems veiksams parodytas dėmesys skatina kūrybiškumą ir naujas kultūros raiškos formas.

4. SVARBIAUSIOS IŠORINIO VERTINIMO REKOMENDACIJOS IR KOMISIJOS PASTABOS

Svarbiausios vertintojo rekomendacijos yra pateikiamos paryškintu šriftu, o Komisijos atsakymas – kursyvu.

Siekiant padidinti atrankos skaidrumą, metiniame kvietime teikti pasiūlymus turėtų būti nurodomas kiekvienai kultūros sričiai ir kiekvienam veiksmui galimas skirti finansavimas.

Išteklių paskirstymas 1 ir 2 veiksams iš tikrųjų jau yra nurodomas procentais, taip pat nurodomas paskirstymas atskiroms kultūros sritims (apytikslis kiekvienos srities projektų skaičius). Būsimoje „Kultūros“ programoje joks konkretus kultūros sektorius aiškiai nenurodomas, nes jie visi yra įtraukti be jokių apribojimų. Tačiau bus įvairių tipų veiksmų (parama projektams, parama Europos kultūros institucijoms ir parama analizei bei informavimui), o biudžetinių išteklių paskirstymas tarp krypčių bus aiškiai nurodomas.

¹⁸ Teigiamų padarinių galimo išlikimo pasibaigus veiklai mastas.

Komisija turėtų prašyti visų projektų vadovų (ir atmetusių paraiškų pateikėjų) užpildyti trumpą klausimyną, kad būtų galima sužinoti, kaip jie vertina paraiškų teikimo ir atrankos tvarką. Šitoks informacijos rinkimas padėtų kiekvienam programos tikslui nustatyti pagrindinių veiklos rodiklių rinkinį, pagal kurį galėtų būti vertinamas programos poveikis.

Apskritai kalbant, Komisija pritaria šiam pasiūlymui, kadangi tokie duomenys galėtų sudaryti patikimų programą ir jos vykdymą apibūdinančių statistinių duomenų pagrindą. Tačiau praktiškai dabartinėmis aplinkybėmis gali būti sunku rasti žmogiškųjų išteklių, reikalingų šiai užduočiai parengti ir įvykdyti.

Siekiant paskleisti informaciją apie programą ir jos laimėjimus svarbiausioms suinteresuotosioms šalims, turėtų būti parengta ir paskelbta programos sklaidos strategija.

Komisija supranta, kad yra reikalinga tinkama bei tikslinga informavimo ir ryšių palaikymo veikla, taip pat būtina geriau panaudoti projektų rezultatus ir padarinius. Tokia informavimo ir sklaidos veikla bus itin pabrėžiama naujojoje „Kultūros“ programoje (3 kryptis).

Iš tikrųjų labai svarbu didinti programos ir jos finansuojamų projektų pastebimumą, kad didėtų jos kritinis poveikis (o ne kritinė masė). Komisija ir toliau leis savo internetinį informacinį biuletenį ir stengsis, kad kuo daugiau straipsnių būtų skelbiama jo kultūros sektoriaus publikacijų skyrelyje. Be to, bendradarbiaujant su Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomąja įstaiga (EACEA) šiuo metu yra pertvarkomas tinklalapis „Europa“; siekiama, kad jis taptų patogesnis naudotojui ir kad daugiau vietos būtų skirta projektų pristatymui. Išsamiai pristatyti aukštos kokybės projektai paskui galėtų būti naudojami kitomis aplinkybėmis.

Komisija turėtų sukurti tiesiogiai internetu pasiekiamą partnerių paieškai skirtą duomenų bazę, kad kultūros veiklos vykdytojai galėtų susirasti galimus partnerius, be to, programos „Kultūra 2000“ tinklalapyje turėtų būti nuorodos į KIP sukurtas panašias partnerių paieškai skirtas duomenų bases.

Komisija ketina išnagrinėti, kaip būtų geriausia sukurti ir palaikyti visas tokias reikmes veiksmingai tenkinančią internetinę priemonę. Tokia priemonė galėtų naudotis KIP (kurių padėtis geriausiai leidžia surinkti išsamią informaciją apie kultūros veiklos vykdytojus nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu) kartu su Komisija ir EACEA (atliekančia vienijamąjį vaidmenį). Prašome taip pat žiūrėti Komisijos pastabas dėl jos tinklalapio: šiomis aplinkybėmis galėtų būti daroma daugiau tiesioginių nuorodų į bet kurį KIP jau sukurtą partnerių paieškos mechanizmą.

Programos „Kultūra 2007“ paraiškų formos turėtų būti supaprastintos.

Į šią rekomendaciją bus atsižvelgta neperžengiant Finansinio reglamento ir jo įgyvendinimo taisyklių nustatytų ribų. Komisija vertintojo yra ne kartą prašiusi pateikti konkrečių pasiūlymų, kaip tos formos galėtų būti tobulinamos, bet sulaukė nedaug patarimų.

Kiekvienas paraiškos pateikėjas kartu su oficialiu raštu, kuriame nurodomas atsakymas dėl jo paraiškos, turėtų gauti išsamų rašytinį atsiliepimą apie jo paraišką.

Spręsti šią problemą buvo stengiamasi nuo programos „Kultūra 2000“ vykdymo pradžios. Dar daugiau pastangų bus dedama įgyvendinant naująją „Kultūros“ programą. Tačiau iki

šiol Komisija, turėdama gana ribotus darbuotojų išteklius, pirmenybę teikė tam, kad būtų finansuojama kuo daugiau projektų. Tai reiškia, kad iš tikrųjų Komisija yra nepajėgi pateikti išsamaus atsakymo kiekvienam iš maždaug 700 paraiškų pateikėjų kasmet.

Techninės pagalbos tarnybos (atsakingos už paraiškų tinkamumo tikrinimą) trumpalaikių darbuotojų skaičius turėtų būti padidintas siekiant sutrumpinti procedūros trukmę.

Techninės pagalbos tarnybos nebėra. Nuo 2006 m. sausio 1 d. jos veiklą perėmė EACEA, kuri yra atsakinga už tam tikrų kultūros programos dalių valdymą. Ši specializuota įstaiga turėtų gebėti teikti paramos gavėjams geriau tvarkomas ir tobulesnes paslaugas. Taip pat verta paminėti, kad ilgam atrankos procesui¹⁹ didesnę įtaką turi kiti veiksniai, tokie kaip Vadybos komiteto procedūra ir paskesnė Europos Parlamento analitinės priežiūros teisė.

Kiekvieną paraišką išorės ekspertai turėtų vertinti ne daugiau kaip du kartus. Prieš organizuojant paraiškų vertinimo savaitę Briuselyje arba jos metu ekspertams turėtų būti rengiamas pristatomasis susitikimas. Ekspertai turėtų būti kviečiami daugiamečiam darbui. Reikėtų siekti gauti nacionalinių institucijų atsakymą, kad būtų galima sužinoti, kodėl paskesniais metais ekspertai paprastai negrįžta. Kiekvieno eksperto darbas turėtų būti atitinkamai įvertintas.

Komisija supranta, kad išorės ekspertų pasitelkimas yra svarbus aukštos kokybės ir skaidrios atrankos procesui užtikrinti.

Iki 2005 m. kiekvieną paraišką vertino šeši ekspertai. 2006 m. atrankai jų skaičius buvo sumažintas iki dviejų. Tačiau reikėtų atsižvelgti ir atvirą naujosios „Kultūros“ programos pobūdį: daugiau dėmesio skiriant įvairius sektorius aprėpiančiais veiklais, paraiškų turiniui įvertinti reikės visapusiškesnių žinių (ir dėl to reikės daugiau ekspertų).

Ekspertams iš anksto pranešama paštu ir, jiems atvykus, pristatomajame susitikime yra rengiamas instruktažas. Juos siūlo dalyvaujančios šalys, o Komisija prašo, kad siekiant objektyvumo jie nebūtų kviečiami daugiau kaip du kartus. Nepakankamai gerai savo darbą atliekantis ekspertas pažeistų sutartį, kuri jį saisto su Komisija, ir dėl to būtų imtasi priemonių. Pagal naująją „Kultūros“ programą galėtų būti numatyti alternatyvūs išorės ekspertų pritraukimo būdai, kad ši procedūra labiau atitiktų kitoms Švietimo ir kultūros generalinio direktorato programoms taikomą praktiką.

5. Komisijos išvados

Komisija pritaria vertintojo pateiktam bendrajam įvertinimui, kad programa tapo išskirtiniu įnašu į kultūrinį bendradarbiavimą Europoje. Programa „Kultūra 2000“ padėjo stiprinti kultūrinių mainų Europoje gyvybingumą. Vargu ar kokia nors kita priemonė būtų buvusi naudingesnė skatinant kultūrinį bendradarbiavimą visoje Europoje negu ši programa. Todėl Sutarties 151 straipsnyje nustatyti tikslai buvo visiškai įgyvendinti.

Iš tikrųjų tūkstančiai įvairaus dydžio ir rūšių kultūros organizacijų – teatrai, muziejai, profesinės asociacijos, mokslinių tyrimų centrai, universitetai, kultūros įstaigos, viešosios valdžios institucijos – iš visos Europos, atstovaujančių visoms kultūros veiklos sritims, dirbo kartu kurdamos ir įgyvendindamos kultūros ir meno projektus. Tokiu būdu dar didesnam

¹⁹ COM(2003) 722, p. 11.

Europos piliečių skaičiui buvo suteikta unikali galimybė susitikti ir pažinti savo bendros veiklos dalininkų Europoje kultūrą.

Taigi būtina, kad Bendrijos parama kultūrinio bendradarbiavimo veiklai Europoje būtų toliau teikiama. Būtent to bus siekiama naująja „Kultūros“ programa. Orientuodama ES veiklą į tris pagrindinius tikslus, kurie, kaip buvo nustatyta, turi didelę europinę pridėtinę vertę, – kultūros sektoriuje dirbančių žmonių tarptautinį judumą, meno kūrinių bei kitų meno ir kultūros produktų tarptautinę apyvartą ir kultūrų dialogą, – ši programa stiprindama kultūrinį bendradarbiavimą Europoje pranoks savo pirmtakes.